

Valtioneuvoston asetus

sähköisen liikenteen, biokaasun ja uusiutuvan vedyn liikennekäytön infrastruktuurituesta vuosina 2022–2025 annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti kumotaan sähköisen liikenteen, biokaasun ja uusiutuvan vedyn liikennekäytön infrastruktuurituesta vuosina 2022–2025 annetun valtioneuvoston asetuksen (178/2022) 20 §:n 3 momentti sekä muutetaan nimike, 1, 2, 5, 7 ja 9–13 §, 14 §:n 1 ja 2 momentti, 15 §:n 1 ja 2 momentti sekä 18 § seuraavasti:

Valtioneuvoston asetus

sähköisen liikenteen, uusiutuvan kaasun ja uusiutuvan vedyn liikennekäytön infrastruktuurituesta vuosina 2022–2025

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241, jäljempänä *elpymisasetus*, 18 artiklassa tarkoitetun elpymis- ja palautumissuunnitelman sekä valtion talousarvion mukaisen sähköisen liikenteen sekä uusiutuvan kaasun ja uusiutuvan vedyn liikennekäytön infrastruktuurin edistämiseen tarkoitetun tuen myöntämisestä, maksamisesta ja käytöstä.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *ei merkittävää haittaa -periaatteella* elpymisasetuksen 2 artiklan 6 alakohdassa tarkoitettua ei merkittävää haittaa -periaatetta;
- 2) *biokaasulla* biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain (393/2013) 4 §:n 8 kohdassa tarkoitettua biokaasua;
- 3) *muuta kuin biologista alkuperää olevilla uusiutuvilla polttoaineilla* nestemäisiä ja kaasumaisia polttoaineita, joiden energiasisältö on peräisin muista uusiutuvista energialähteistä kuin biomassasta;
- 4) *uusiutuvalla vedyllä* vetyä, joka on tuotettu uusiutuvasta energiasta noudattaen uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001 muuta kuin biologista alkuperää olevia uusiutuvia polttoaineita koskevia säännöksiä;
- 5) *raskaalla hyötyajoneuvolla* moottoriajoneuvoa, joka on suunniteltu ja rakennettu ensisijaisesti matkustajien ja heidän matkatavaroidensa kuljettamiseen ja jossa on kuljettajan istuinpaikan lisäksi enemmän kuin kahdeksan istuinpaikkaa sekä moottoriajoneuvoa, joka on

suunniteltu ja rakennettu ensisijaisesti tavaroiden kuljettamiseen ja jonka kokonaismassa on yli 3,5 tonnia;

6) *latauskentällä* yhtä tai useampaa tietyssä paikassa olevaa latausasemaa;

7) *latausasemalla* tietyssä paikassa olevaa fyysistä laitteistoa, joka koostuu yhdestä tai useammasta latauspisteestä;

8) *latauspisteellä* sähkön siirtämiseksi sähköajoneuvoon tarkoitettua kiinteää tai liikkuvaa, verkossa tai sen ulkopuolella olevaa rajapintaa, jossa voi olla yksi tai useampi liitin eri liitintyyppisiä varten, mutta jolla voidaan ladata vain yksi sähköajoneuvo kerrallaan, lukuun ottamatta antoteholtaan enintään 3,7 kilowatin laitteita, joiden ensisijainen tarkoitus ei ole sähköajoneuvojen lataaminen;

9) *TEN-T-asetuksella* unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi, asetusten (EU) 2021/1153 ja (EU) N:o 913/2010 muuttamisesta sekä asetuksen (EU) N:o 1315/2013 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2024/1679;

10) *ydintieverkolla* TEN-T-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettuun ydinverkkoon kuuluvia Suomen alueella sijaitsevia maanteitä;

11) *kattavalla tieverkolla* TEN-T-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettuun laajennettuun ydinverkkoon ja kattavaan verkkoon kuuluvia Suomen alueella sijaitsevia maanteitä.

5 §

Tuettavat hankkeet

Tukea voidaan myöntää:

1) ydintieverkolle sijoittuvan raskaiden hyötyajoneuvojen latauskentän investointihankkeeseen, jossa latauskenttä tarjoaa vähintään 3 600 kilowatin antotehon ja sisältää vähintään kaksi latauspistettä, joiden yksilöllinen antoteho on vähintään 350 kilowattia;

2) ydintieverkon ulkopuoliselle kattavalle tieverkolle sijoittuvan raskaiden hyötyajoneuvojen latauskentän investointihankkeeseen, jossa latauskenttä tarjoaa vähintään 1 500 kilowatin antotehon ja sisältää vähintään yhden latauspisteen, jonka yksilöllinen antoteho on vähintään 350 kilowattia;

3) kattavalle tieverkolle sijoittuvan, Suomen maakaasujärjestelmän ulkopuolisen kiinteän kaasun tankkausaseman investointihankkeeseen, jos tankkausasema on tarkoitettu biokaasun tai muuta kuin biologista alkuperää olevan uusiutuvan kaasumaisen polttoaineen syöttämiseen ajoneuvoihin nestemäisessä muodossa;

4) ydintieverkolle sijoittuvan, pelkkää uusiutuvaa vetyä jakelevan raskaiden hyötyajoneuvojen tankkausaseman investointihankkeeseen, jossa tankkausasema on suunniteltu vähintään 1 tonnin kumulatiiviselle päivittäiselle tankkauskapasiteetille ja jossa on vähintään 700 baarin jakelulaite.

Latauskentän katsotaan sijoittuvan tieverkolle, jos latauskenttä sijoittuu enintään 3 kilometrin päähän tieverkon poistumisliittymästä vähintään kahden kulkusuunnan osalta. Tankkausaseman katsotaan sijoittuvan tieverkolle, jos tankkausasema sijoittuu enintään 10 kilometrin päähän tieverkon poistumisliittymästä vähintään kahden kulkusuunnan osalta.

Latauskentän investointihankkeessa kunkin latauspisteen yksilöllisen antotehon tulee olla vähintään 350 kilowattia. Latauskentän sähköliittymän yksin tai yhdessä sähkövaraston kanssa tulee tarjota latauskentälle sama antoteho, joka latauskentältä vaaditaan 1 momentissa. Latauskentän sähköliittymän antotehon tulee olla vähintään puolet latauskentältä 1 momentissa vaaditusta antotehosta. Sähkövarastoa hyödynnettäessä sähköliittymän ja täyden sähkövaraston tulee tarjota latauskentälle 1 momentissa vaadittu latauskentän antoteho vähintään 60 minuutin ajan.

Kahdelle latauskentän latauspisteelle ja kullekin tankkauspisteelle tulee mahtua samanaikaisesti moottoriajoneuvo perävaunuineen koosta riippumatta lukuun ottamatta erikoiskuljetuksessa olevia ajoneuvoja.

Tukea ei voida myöntää satamiin sijoituville hankkeille.

7 §

Tuen myöntämisen edellytykset

Tuen myöntämisen yleisenä edellytyksenä on, että:

- 1) hanketta ei toteutettaisi ilman tukea;
- 2) hankkeen mukaiset tankkausasemat tai latauskentät otetaan käyttöön 36 kuukauden kuluessa tuen myöntämistä koskevan päätöksen tekemisestä;
- 3) hankkeessa ei ole ennen tarjouksen jättämisen määräpäivää aloitettu rakentamistöitä, tehty sitovaa päälaitetilasta tai sitovaa investointipäätöstä taikka tehty muuta sitoumusta, joka tekee hankkeesta peruuttamattoman;
- 4) hankkeeseen ei ole myönnetty eikä siihen haeta muuta julkista tukea;
- 5) kyse ei ole sellaisesta hankkeesta, jonka tarkoituksena on varmistaa, että tuen hakija noudattaa hyväksytystä lainsäädännöstä tulevaa velvoitetta tankkausaseman tai latauskentän rakentamiseen.

Hankkeen käynnistäminen ei estä tuen myöntämistä, jos tuki kohdistuu hankkeeseen rajatuilta osin ja kyseessä olevaa tuella rahoitettavaa rajattua osuutta hankkeesta ei ole käynnistetty 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

Tuen myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että:

- 1) vedyn tankkausasema on vapaasti kaikkien vetykäyttöisten ajoneuvojen käytettävissä, latauskenttä kaikkien sähkökäyttöisten raskaiden hyötyajoneuvojen käytettävissä ja uusiutuvan kaasun tankkausasema kaikkien nestemäistä kaasua tankkaavien kaasukäyttöisten raskaiden hyötyajoneuvojen käytettävissä:
 - a) ilman syrjiviä ehtoja lukuun ottamatta tarpeellisia tunnistus-, käyttö- ja maksuehtoja;
 - b) kaikkina vuorokauden aikoina lukuun ottamatta välttämättömiä korjaus-, huolto- ja ylläpitokatkot; ja
 - c) siten, että muilta kuin tuen saajalta perittävät käyttömaksut vastaavat markkinahintoja;
- 2) ydintieverkolle sijoittuvasta latauskentästä 40 kilometrin ajomatkan säteelle ei sijoitu 1 kohdan ja 5 §:n 1 momentin 1 kohdan vaatimukset täyttävää:
 - a) toista latauskenttää;
 - b) aiemmassa Energiaviraston tarjouskilpailussa tuen saanutta investointihanketta, jota koskeva tukipäätös on voimassa;
 - c) samassa tarjouskilpailussa pienemmän vertailuluvun saaneeseen tarjoukseen sisältyvää latauskenttää;
- 3) ydintieverkon ulkopuoliselle kattavalle tieverkolle sijoittuvasta latauskentästä 80 kilometrin ajomatkan säteelle ei sijoitu 1 kohdan ja 5 §:n 1 momentin 2 kohdan vaatimukset täyttävää:
 - a) toista latauskenttää;
 - b) aiemmassa Energiaviraston tarjouskilpailussa tuen saanutta investointihanketta, jota koskeva tukipäätös on voimassa;
 - c) samassa tarjouskilpailussa pienemmän vertailuluvun saaneeseen tarjoukseen sisältyvää latauskenttää;
 - d) samassa tarjouskilpailussa myönteisen tukipäätöksen saavaa ydintieverkon latauskenttähanketta;
- 4) vedyn tankkausasemasta 150 kilometrin ajomatkan säteelle ei sijoitu 1 kohdan ja 5 §:n 1 momentin 4 kohdan vaatimukset täyttävää:
 - a) toista vedyn tankkausasemaa;

b) aiemmassa Energiaviraston tarjouskilpailussa tuen saanutta investointihanketta, jota koskeva tukipäätös on voimassa;

c) samassa tarjouskilpailussa pienemmän vertailuluvun saaneeseen tarjoukseen sisältyvää vedyn tankkausasemaa;

5) kulku latauskentälle ilmoitetaan opastein, jotka sijoitetaan kumpaankin kulkusuuntaan ydintieverkkoon tai kattavaan tieverkkoon niitä poistumisliittymiä ennen, joista on enintään kolmen kilometrin ajomatka latauskentälle.

9 §

Tarjouskilpailu

Energiavirasto päättää tuen myöntämisestä tarjouskilpailun perusteella. Energiaviraston tulee järjestää tarjouskilpailu tasapuolisella ja syrjimättömällä tavalla sekä tiedottaa tarjouskilpailun ajankohdasta, määräajoista ja muista sellaisista seikoista, joilla on olennaista merkitystä tarjouskilpailussa ja tarjousten tekemisessä.

Tarjouskilpailussa hankkeet kilpailutetaan omissa ryhmissään seuraavasti:

1) ryhmä 1: ydintieverkolle sijoittuvien raskaiden hyötyajoneuvojen latauskenttien investointihankkeita koskevat tarjoukset;

2) ryhmä 2: ydintieverkon ulkopuoliselle kattavalle tieverkolle sijoittuvien raskaiden hyötyajoneuvojen latauskenttien investointihankkeita koskevat tarjoukset;

3) ryhmä 3: nesteytetyn biokaasun ja muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien kaasumaisten polttoaineiden tankkausasemien investointihankkeita koskevat tarjoukset;

4) ryhmä 4: pelkkää uusiutuvaa vetyä jakelevien raskaiden hyötyajoneuvojen tankkausasemien investointihankkeita koskevat tarjoukset.

Tarjouskilpailussa ryhmän 1 tarjoukset kilpailutetaan ennen ryhmää 2.

Energiaviraston on päätöksellään suljettava tarjouskilpailun ulkopuolelle tarjous, jos:

1) Energiaviraston tiedossa on vesi- ja energihuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1398/2016) 84 §:ssä tarkoitettu peruste, joka edellyttäisi tarjouksen sulkemista tarjouskilpailun ulkopuolelle mainitun lain mukaisesti järjestetyssä tarjouskilpailussa;

2) se on perustunut tuen hakijoiden tai tuen hakijan ja muun osapuolen välisiin sopimuksiin tai yhdenmukaistettuihin menettelytapoihin tai tällaisten tahojen yhteenliittymien päätöksiin, joiden tarkoituksena on merkittävästi estää, rajoittaa tai vääristää tarjouskilpailua tai joista seuraa, että tarjouskilpailu merkittävästi estyy, rajoittuu tai vääristyy.

10 §

Tuen kohdistaminen

Valtion talousarvion mukaan käytettävissä oleva määräraha kohdistetaan eri ryhmille ennen tarjouskilpailun järjestämistä työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä.

11 §

Tarjous

Tarjous on toimitettava Energiavirastoon viimeistään sen ilmoittamana päivänä. Tarjouksessa tuen hakijan on esitettävä asian arvioimiseksi ja ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot. Tarjouksen tulee muutoinkin olla tarjouskilpailun vaatimusten, ehtojen ja perusteiden mukainen. Energiavirasto vahvistaa tarjouslomakkeen.

Tarjouksesta ja sen liitteistä tulee ilmetä ainakin seuraavat tiedot:

1) hakijan virallinen nimi, osoitetiedot, sähköpostiosoite, yritys- ja yhteisötunnus sekä tiedot siitä, kuuluuko hakija konserniin ja onko hakija Euroopan unionin valtiontukea koskevissa säännöksissä tarkoitettu mikroyritys, pieni yritys, keskiuuri yritys tai suuryritys;

2) hankkeen kuvaus ja 5 §:n mukainen tarkoitus;

3) hanketta koskevien 7 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttyminen;

4) hankkeen kustannusarvio;

5) tarvittava tuki ja sen osuus hyväksyttävistä kustannuksista;

6) sitoumus vakuutuksen ottamisesta tai muusta vastaavasta varautumisesta vahingon varalta;

7) tarjousten vertailuun tarvittavat tiedot;

8) selvitys hankkeeseen haetuista ja myönnettyistä muista julkisista tuista;

9) latauskentän tai tankkausaseman sijainnin koordinaatit ja, jos latauskentälle tai vedyn tankkausasemalle ei ole vielä ajotietä, tieto tulevasta ajoreitistä.

Tarjoukseen tulee sisällyttää selvitys 6 §:n mukaisesti siitä, että ei merkittävää haittaa -periaate toteutuu hankkeessa.

Yhteen tarjoukseen saa sisältyä yksi latauskenttä tai yksi tankkausasema.

12 §

Tarjousten vertailu

Tarjouskilpailussa saatujen tarjousten vertailu muihin samassa ryhmässä saatuihin tarjouksiin perustuu tarjouksille laskettuun vertailulukuun.

Vertailuluku on tarjouksen mukainen tukitarve euroina. Kuitenkin jos hankkeeseen sisältyvä latauskenttä sijoittuu korkeintaan kolmen kilometrin päähän vähintään kolmen kattavaan tieverkkoon kuuluvan maantien poistumisliittymästä, vertailuluku saadaan kertomalla tarjouksen mukainen tukitarve euroina luvulla 0,7.

Jos kahden tai useamman hankkeen vertailuluku on sama ja on tarpeen määrittää niistä pienin vertailuluku, ratkaistaan pienin vertailuluku arvalla.

13 §

Tuen myöntämisestä päättäminen

Energiavirasto päättää tuen myöntämisestä. Tuki myönnetään kussakin ryhmässä pienimmän vertailuluvun saaneille tarjouksille valtion kyseisen vuoden talousarvioon otetun määrärahan sekä työ- ja elinkeinoministeriön tuen kohdistamista koskevan päätöksen puitteissa.

Tukea ei kuitenkaan saa myöntää latauskentän tai tankkausaseman investointihankkeelle, jos kaikki kyseistä hanketyyppeä koskevat tarjoukset ovat kirjanpitolaissa (1336/1997) tarkoitetuilta samaan konserniin kuuluvilta konserniyrityksiltä, eikä myöskään siltä osin kuin tällaisten konserniyritysten tuen yhteenlaskettu määrä ylittäisi 40 prosenttia työ- ja elinkeinoministeriön tuen kohdistamista koskevan päätöksen mukaan kyseiselle hanketyypille käytettävissä olevasta tuesta.

Jos yksittäinen tarjous ylittää kyseiselle ryhmälle työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä kohdistetun määrärahan määrän, tarjous tulee hylätä.

14 §

Tuen enimmäismäärä ja hyväksyttävät kustannukset

Latauskentän investointihankkeessa tuen osuus hyväksyttävistä kustannuksista on enintään 50 prosenttia, uusiutuvan kaasun tankkausaseman investointihankkeessa enintään 30 prosenttia ja vedyn tankkausaseman investointihankkeessa enintään 40 prosenttia.

Hyväksyttäviä kustannuksia voivat olla ne investointihankkeeseen liittyvät välittömät kustannukset, jotka aiheutuvat lataus- tai tankkausinfrastruktuuriin liittyvien koneiden ja laitteiden hankinnasta ja asennuksesta, rakennusteknisistä töistä ja raivaus- ja maanrakennustöistä. Hyväksyttäviä kustannuksia voivat olla myös sellaiset kustannukset, jotka ovat aiheutuneet investointihankkeen toteuttamisesta laajempaan tai lataus- taikka tankkausteholtaan korkeampaan kuin tukipäätöksessä on edellytetty. Latauskentän investointihankkeessa voidaan lisäksi hyväksyä sähköliittymästä, sähkökeskuksesta, kaapelista ja kaapeloinnista aiheutuvat välittömät kustannukset.

15 §

Hakemus tuen maksatusta varten

Tuen saajan tulee toimittaa hakemus tuen maksamista varten liitteineen Energiavirastolle kahden kuukauden kuluessa siitä, kun hankkeen mukaisen latauskentän tai tankkausaseman tulee tukipäätöksen mukaan olla otettu käyttöön. Energiavirasto voi hakemuksesta myöntää jatkoaikaa tankkausaseman tai latauskentän käyttöönottoa ja tuen maksamista koskevan hakemuksen toimittamista varten, jos jatkoaikahakemus toimitetaan ennen edellä mainitun määräajan päättymistä ja hakemuksen perusteena on, että hankkeen päälaitteen tai sähköliittymän toimitus on viivästynyt.

Tuen saajan tulee ennen 1 momentissa tarkoitettua maksatushakemuksen toimittamista laatia seuraavat asiakirjat ja toimittaa ne pyydettyinä Energiavirastolle:

- 1) luotettava kustannus selvitys hankkeen toteutuneista ja maksetuista kustannuksista;
 - 2) ilmoitus tuen kohteena olevan omaisuuden vakuuttamisesta tai muusta vastaavasta varautumisesta vahingon varalta;
 - 3) tilintarkastuslain (1141/2015) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua tilintarkastajan antama raportti havainnoistaan, jotka koskevat hankkeelle tilitettyjä kustannuksia koko projektin kestoajalta.
-

18 §

Tuen saajan selvitys- ja ilmoitusvelvollisuus

Tuen saajan on ilmoitettava Energiavirastolle käyttö- tai luovutusrajoituksen noudattamiseen tai omaisuuden käyttöön tukipäätöksessä määrättyyn tarkoitukseen vaikuttavasta olosuhteiden muutoksesta sekä muista 17 §:n 1 momentissa tarkoitetuista muutoksista välittömästi tapahtuman jälkeen kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluttua tapahtumasta.

Tuen saajan on viipymättä mutta kuitenkin viimeistään kuukauden kuluttua hankkeen mukaisten latauskenttien tai tankkausasemien käyttöönotosta julkaistava niitä koskevat tiedot verkkosivuillaan.

Tuen saajan on pyydettyinä toimittava hankkeen toteutuneista vaikutuksista selvitys Energiavirastolle.

Lisäksi tuen saaja on velvollinen toimittamaan Energiavirastolle sen pyynnöstä tietoja tuetun omaisuuden käytöstä ja toimivuudesta.

Tuen saaja voi ilmoituksellaan luopua myönnetystä tuesta. Tuen saajan tulee ilmoittaa Energiavirastolle viipymättä, jos hanketta ei käynnistetä tukipäätöksessä määrätyn aikataulun mukaisesti tai hanke muutoin viivästyy tukipäätöksessä määrätystä aikataulusta.

Tämä asetus tulee voimaan 3 päivänä syyskuuta 2024.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa myönnettyyn infrastruktuuritukeen sovelletaan tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 29.8.2024

Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen

Erityisasiantuntija Tuuli Oikarinen